

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1
Academic Administration of School Administrators in Small School
Groups Under the Office of the Prachinburi Primary Educational
Service Area 1

อัฉรารณ อูไรโชติ^{1*} และ ธิตทิพัฒน์ หิรัญนิธำรง²

Atcharaporn Uraichot^{1*} and Thitithat Hirannitithamrong²

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

² อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

^{1*} Master's degree student, Educational Administration, Krirk University

² Lecturer, Department of Educational Administration, Krirk University

*Corresponding author, E-mail: testhai4.0@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 103 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีความคิดเห็นระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กจากประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 5-10 ปี รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปี ขึ้นไป และน้อยสุด คือ มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี ตามลำดับ จากการวิเคราะห์การแปรปรวน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ยจากประสบการณ์การทำงานต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลการทดสอบรายคู่ โดยการทดสอบของ Scheffe พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สถานที่ตั้งโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research in this study 1) to study the level of opinions on academic administration among administrators of small-sized schools and 2) to compare the state of academic administration among administrators of small-sized schools under the Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1, categorized by school location and work experience. This was a quantitative study, with a sample consisting of 103 administrators and teachers. Statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA. When statistically significant differences were found, pairwise comparisons were conducted using Scheffe's method.

The research findings revealed that 1) the overall opinion on academic administration was at a moderate level. When considering specific aspects, when considering specific aspects, ranked from high to low as follows; school curriculum development, learning process development, assessment and credit transfer, research and educational quality development, and internal quality assurance. 2) The comparison of academic administration conditions in small-sized schools based on school location showed no significant differences in the overall or specific aspects between schools located within and outside municipal areas. In terms of work experience, respondents with 5 to 10 years of experience had the highest average scores, followed by those with more than 11 years, and then those with less than 5 years. The results from the ANOVA test indicated that there was at least one significantly different group based on work experience at the 0.05 level. A pairwise comparison using Scheffe's method showed that respondents with 5 to 10 years of experience scored significantly higher than those with less than 5 years of experience at the same 0.05 level.

Keywords: Academic Administration, School Administrators, School Location, Small-Sized Schools

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการขับเคลื่อนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้ประชาคมทั่วโลกต้องสร้างการเปลี่ยนแปลงเกือบทุกมิติในทุกภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ จึงถือได้ว่าการศึกษาก็คือการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายต้องมีการประสานงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) โดยการดำเนินการทุกอย่างต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การบริหารการศึกษายังมีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนที่มีขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพทั้ง ด้านครู วัสดุอุปกรณ์ การพัฒนางานวิชาการ (บุญพัฒน์ ธนเดโชเดช, สุวดี อุบปินใจ และพูนชัย ยาวีราข, 2567) รวมทั้งมีความแตกต่างกันในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบาย

การศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบ โดยเฉพาะโรงเรียนประถมที่มีขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณ เพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอน สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหาที่สอน ขาดความหลากหลายและทันสมัย (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2566) คุณภาพการศึกษาไทย ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน พื้นที่ตั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะภาคกลางมีคะแนนสูงสุด ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่บางแห่งยังมีเศรษฐกิจค่อนข้างตกต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า (ปฐมปรีชญ์ คณินพศุตย์, 2565) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาไทยยังมีความแตกต่าง ตามสภาพภูมิเศรษฐกิจสังคมประเทศ

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารเป็นผู้นำที่กำหนดทิศทางของโรงเรียน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาครู และสร้างความเชื่อมโยงกับมาตรฐานทางการศึกษา การบริหารที่มีประสิทธิภาพช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวต่อทรัพยากรที่มีความจำกัด และสร้างความเท่าเทียมในด้านโอกาสทางการศึกษาในทุกพื้นที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของการบริหารงานที่ดี (Leithwood et al., 2008) การบริหารงานวิชาการยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก โดยผู้บริหารต้องสามารถประเมินและปรับปรุงกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เช่น ที่ตั้งหรือประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งความแตกต่างในประสิทธิภาพของการบริหารสามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนในหลายมิติ (Day et al., 2016)

นอกจากนี้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มีความสำคัญเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งมักเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำด้านการเรียนรู้ การศึกษาวิจัยช่วยวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สถานที่ตั้งโรงเรียนหรือประสบการณ์ของบุคลากร เพื่อหาแนวทางปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นตัวแทนที่เหมาะสมในการศึกษาภาพรวมของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนานโยบายการศึกษาในพื้นที่อื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน (Hallinger & Heck, 2010)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 (2565) เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านคุณภาพนักเรียนได้อย่างน่าพึงพอใจ สภาพการจัดการเรียนการสอนขาดความพร้อม ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารงานวิชาการ พบว่า รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาปี พ.ศ. 2564 อยู่ในระดับต่ำสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ใจ พุฒจิตร์ (2562 หน้า 181) ได้เสนอว่า การบริหารโรงเรียนจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เพราะคุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผลงานด้านวิชาการเป็นหลัก ซึ่งไม่เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรีเขต 1 จากข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผล ได้เสนอว่า โรงเรียนควรมีการส่งเสริมโดยเน้นด้านวิชาการ ตามบริบทของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ที่สอดคล้องกับประเด็นของปัญหาการวิจัย ประกอบด้วย (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ (5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

ทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ดังนั้น จากข้อมูลและสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น งานวิชาการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษา จึงได้ทำวิจัยเรื่องครั้งนี้ เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมและสามารถให้การสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน และประสิทธิภาพการทำงาน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2562, หน้า 214-215) ได้กำหนดกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาเป็น นิติบุคคลและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 เรื่องการปรับ โครงสร้างการบริหารงานและการกระจาย อำนาจสู่สถานศึกษา กรอบงานบริหารสถานศึกษา ตาม ภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและ การบริหารทั่วไป โดยมีรายละเอียด ทางด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 12 งาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

Hoy and Miskel (2008) ได้นิยามการบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์กร และการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้กรอบนโยบายและบริบทเฉพาะของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างแรงจูงใจ สนับสนุนความร่วมมือและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการศึกษา Bush (2011) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไปและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งทั้งหมดมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

แนวคิดการบริหารวิชาการ

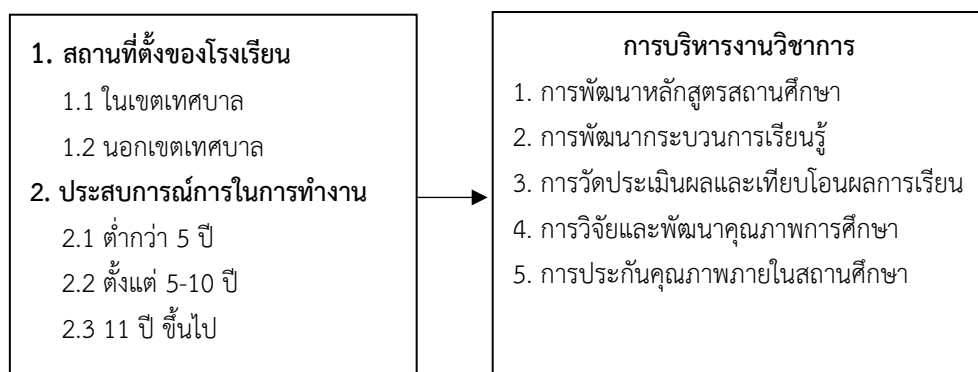
Gorton (1983, pp. 158-164) ได้อธิบายว่า ความหมายการบริหารวิชาการนั้น หมายถึง การจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อสถานศึกษาและหาแนวทางในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติมขึ้นโดยมีงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดหลักสูตร การจัดแผนการเรียน การสอน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาหาแนวทางในการ พัฒนาการจัดการ

เรียนการสอน การนิเทศติดตามตลอดจนการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานศึกษาของพงศกร อดุลพิทยากรณ์ และนันทรรัตน์ เจริญกุล (2561) สรุปว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ให้ตรงตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ได้อธิบายว่า ความสำคัญ ของการบริหารวิชาการนั้น หมายถึง งานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญมาก เป็นหัวใจของการศึกษา ซึ่งผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายต้องมีความรู้และความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ ในการประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

จันทรานี สงวนนาม (2561) ได้อธิบายว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (2) การวิจัยในชั้นเรียน (3) การสอนซ่อมเสริม (4) การจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร (5) การนิเทศภายในสถานศึกษา และ (6) การประกัน ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษา สอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และวินัส ศรีศักดา (2565) ได้อธิบายว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการนั้น มีดังนี้ กำหนดขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ (1) หลักสูตร 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (3) การวัด ประเมินผล และการรับเข้าศึกษาต่อ และ (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารวิชาการนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าขอบข่าย งานวิชาการส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดคุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษาหลัก จำนวน 5 ด้านประกอบไปด้วย (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (4) ด้านการวิจัยและ พัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นภาพที่ 1 กรอบ แนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชันบุรี เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 60 โรงเรียน รวมผู้บริหารและครู จำนวน 139 คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2566 อ้างอิงจากข้อมูล DMC สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 103 คน โดยใช้เกณฑ์จากการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) เป็นการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา โดยมีการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับขอบเขตของความรู้ที่กำหนดเป็นเป้าหมาย (Index Of Congruence: IOC) โดยนำเครื่องมือปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน จำนวน 3 ท่าน ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.722 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่กำหนดคำตอบไว้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ตามขอบข่ายของงานวิชาการที่มีความสอดคล้องกับประเด็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ในประเด็น 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประยุกต์ตามวิธีการของ Likert (1967) ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 และศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายด้านแล้วนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้เทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1981, p. 182) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติ	ระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติ	ระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติ	ระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติ	ระดับน้อยที่สุด

3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติอนุमानในการทดสอบรายคู่ โดยใช้เทคนิคของ Scheffe

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมา คือ ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ คือ ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 และประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการตามมุมมองของผู้บริหารและครูสถานศึกษา

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.37	0.52	ปานกลาง	1
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.24	0.59	ปานกลาง	2
3	ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.18	0.65	ปานกลาง	3
4	ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.17	0.54	ปานกลาง	4
5	ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.16	0.64	ปานกลาง	5
รวม		3.22	0.45	ปานกลาง	

ตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้ อันดับ 1 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 อันดับ 2 คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อันดับ 3 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 อันดับ 4 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 และอันดับ 5 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		t	sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.38	0.50	3.37	0.55	0.09	0.92
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.26	0.56	3.21	0.62	0.37	0.70
3	ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.25	0.57	3.08	0.73	1.26	0.21
4	ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.20	0.51	3.14	0.58	0.49	0.62
5	ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.09	0.62	3.25	0.65	1.30	0.19
รวม		3.23	0.41	3.21	0.51	1.29	0.81

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	Between Groups	.967	2	.483	1.778	.174
		Within Groups	27.186	100	.272		
		Total	28.153	102			
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	Between Groups	2.332	2	1.166	3.500*	.034
		Within Groups	33.320	100	.333		
		Total	35.652	102			
3	ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	Between Groups	.989	2	.495	1.169	.315
		Within Groups	42.332	100	.423		
		Total	43.321	102			
4	ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	Between Groups	1.124	2	.562	1.934	.150
		Within Groups	29.060	100	.291		
		Total	30.184	102			
5	ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	Between Groups	1.963	2	.982	2.454	.091
		Within Groups	40.001	100	.400		
		Total	41.964	102			
โดยรวม		Between Groups	.806	2	.403	1.966	.145
		Within Groups	20.510	100	.205		
		Total	21.316	102			

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครู พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ยกเว้นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ซึ่งจะสะท้อนถึงข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและทรัพยากรที่โรงเรียนเผชิญอยู่ ซึ่งมีเหตุปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่ การขาดแคลนทรัพยากรบุคคล เช่น ครูผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนอาจไม่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ขนาดของโรงเรียนที่เล็กและจำนวนนักเรียนที่น้อยอาจทำให้การสนับสนุนจาก

หน่วยงานการศึกษาในระดับเขตพื้นที่มีจำกัด หรือไม่ได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก ส่งผลต่อคุณภาพการจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น อีกประเด็นสำคัญคือ ภาระงานของผู้บริหารและครูที่มักต้องทำงานหลายบทบาทพร้อมกัน เช่น การสอน การบริหารจัดการและการดูแลชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ขาดเวลาและพลังงานในการพัฒนางานวิชาการอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและการอบรมมักมีข้อจำกัดในด้านโอกาสและการเข้าถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทั้งนี้ ข้อจำกัดเชิงระบบ เช่น การขาดความชัดเจนในนโยบายการศึกษาและการสนับสนุนอย่างยั่งยืน ก็อาจมีส่วนทำให้การพัฒนางานวิชาการดำเนินไปในระดับที่ยังไม่โดดเด่น ดังจะเห็นว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ซึ่งส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องยังคงอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นในทุกมิติของการพัฒนา ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของประสงค์ หัสริทธิ์ (2564) พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอเอราวัณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียงแค่ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียนเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครู พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะโรงเรียนขนาดเล็กอาจมีโครงสร้างการบริหารงานที่ไม่ซับซ้อนเหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยอาจใช้กระบวนการตัดสินใจที่เรียบง่ายและสามารถปรับตัวได้ง่าย ซึ่งอาจไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครูมากนัก เช่น ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยก็สามารถบริหารงานได้ดีในบริบทนี้ เช่นเดียวกับครูที่มีประสบการณ์น้อยก็สามารถจัดการกับนักเรียนในลักษณะนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ หัสริทธิ์ (2564) ที่ได้เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอเอราวัณ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานของบุคลากรทางการศึกษาแตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของวรายุทธ โพธิ์ลา และสุเทพ เมย์ไธสง (2567) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกระดับควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีการจัดอบรมพัฒนาให้เกิดความรู้ในทิศทางเดียวกัน ควรให้ความรู้และอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและควรมีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนที่มีบริบทคล้าย ๆ กัน

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ครูควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนานตนเองที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษายุคดิจิทัล กิจกรรมการอบรมอาจปรับเป็นการอบรมด้วยตนเองศึกษาจากแผ่นงานหรือใช้การอบรมออนไลน์ จัดปฏิทินการอบรมประจำปีการศึกษาเพื่อวางแผนด้านเวลาล่วงหน้า จัดหาครูเพิ่มให้ตรงกับวิชาที่ขาด อาจมีการรวมกลุ่มโรงเรียนเพื่อจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอแก่การพัฒนานักเรียน และร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องผ่านการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เนื่องจากครูขาดทักษะเรื่องการวัดผล ประเมินผลขาดความรู้และความเข้าใจในการวัดและประเมินผลและการเทียบโอน มีข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดการอบรมเพื่อให้ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริง ควรมีคู่มือในการปฏิบัติงานวัดผล ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบวัดผลของสถานศึกษา

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัย และรวบรวมเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ครูได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ควรอบรมเรื่องการวิจัยรายบุคคล สนับสนุนวิจัยในชั้นเรียนและมีการติดตามผลโดยศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่องและทำคู่มือวิจัยเพื่อเป็นทิศทางการดำเนินงาน

1.5 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรให้มีการอบรมแก่ครูบรรจุใหม่ ประชุมชี้แจงร่วมปฏิบัติกับครูพร้อมให้คำแนะนำควรมีปฏิทินในการปฏิบัติงานนิเทศอย่างต่อเนื่อง

1.6 ควรเน้นการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารให้มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น อาจเสนอให้มีโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหารในรูปแบบ workshop หรือการศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ ควรเสนอให้มีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือออนไลน์เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการการเรียนการสอน เช่น การใช้โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การประชุมทางไกล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร

2.2 ควรมีการส่งเสริมความร่วมมือในโรงเรียน เช่น การทำวิจัยเรื่องการสร้างความร่วมมือระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงการสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้มีการประชุมหารือหรือการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารในด้านการวางแผนและการประเมินผลการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2567 จาก <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). ขาดงบประมาณ ขาดครู ขาดโอกาส ความไม่เสมอภาคของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2567 จาก [https:// www.eef.or.th/article-public-policy-move-1/](https://www.eef.or.th/article-public-policy-move-1/)
- จันทร์ณี สงวนนาม. (2561). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์ จำกัด.
- ประสงค์ หัสริทธิ์. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอเอราวัณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 7(1), 35-46.
- บุญพัฒน์ ธนเดโชเดช, สุวดี อุปินใจ และพูนชัย ยาวีราช. (2567). รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในเขตพื้นที่พิเศษบนภูเขาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 6(1), 317-332.
- ปริมปรัชญ์ คณินพศุทธิ์. (2565). การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยข้อสอบมาตรฐานในการสอบปลายปี ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(6), 314-329.

- พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันท์รัตน์ เจริญกุล. (2561). การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน, *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 13(2), 316-329.
- พิมพ์ใจ พุดจัตรัส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 1 .(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, พระนครศรีอยุธยา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และวินัส ศรีศักดิ์. (2565). การพัฒนาองค์ความรู้หลักสูตรฐานสมรรถนะด้านภาษา: กรณีศึกษาทำน้ำโมเดล, *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 34(1), 99-112.
- วรายุทธ โพธิ์ลา และสุเทพ เมยไธสง. (2567). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนสตึก 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขต ร้อยเอ็ด*, 4(2), 1-9.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2567 จาก <https://www.prachin1.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Best J. W. (1981), *Research in Education*, 4th Edition, New Delhi, Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
- Bush, T. (2011). *Theories of Educational Leadership and Management* (4th ed.). Sage.
- Day, C., Gu, Q., & Sammons, P. (2016). The impact of leadership on student outcomes: How successful school leaders use transformational and instructional strategies to make a difference. *Educational Administration Quarterly*, 52(2); 221-258.
- Gorton, A. R. (1983). *School Leadership and Administration: Important Concepts, Case Studies, and Simulations*. Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown.
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement: Understanding the impact on school capacity and student learning. *School Leadership & Management*, 30(2); 95-110.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2008). *Educational administration: Theory, research, and practice* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Sample size determination table*. Educational and psychological Measurement, 30, 607-610.
- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2008). Seven strong claims about successful school leadership. *School Leadership and Management*, 28(1); 27-42.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, in Attitude Theory and Measurement*. New York, Wiley & Son.
- Richard, A. G. (1983). *School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities*, (2nd ed.). Ohio: W.C. Brown.